

UILEN IN DE TUIN

Familie Steneker

In de zomer van 2005 besloten wij een uilenkast in een oude loods achter ons huis te plaatsen. Vanaf een tekening, die ik gedownload heb van internet, is de kast met wat overgebleven houten panelen in elkaar getimmerd. Ik heb hem zo hoog mogelijk onder het dak opgehangen zodat er geen katten bij kunnen. Vanuit deze positie zou een uil ook vrij in en uit kunnen vliegen naar beide kanten van de open loods.

We wachtten rustig af of ons bouwsel "in trek" zou zijn bij één of andere uilenfamilie. Tenslotte wonen we in een buitengebied tussen boeren en met een moerasbos dicht achter ons perceel. Dat zou wel de nodige bron van voedsel kunnen betekenen voor de uilen.

Vrouwtje bosuil

In het najaar van 2006 was het al schemerig toen ik thuiskwam van mijn werk. Ik zag in een flits een grote vogel uit de loods vliegen toen ik mijn auto daar ging parkeren. Toen ik het huis binnenkwam, vroeg ik of dat wellicht een uil zou kunnen zijn. En zo is het begonnen, het verhaal van de uilen.

En ja, daar was de uil dan; iedere dag. Hij vloog altijd weg als we de loods ingingen, maar erg schuw was hij niet. Een paar keer is hij bovenop de nestkast blijven zitten, zodat we hem goed konden bekijken. Het was een **bosuil**. Wat een mooie vogel, wij noemden hem Hibou (Frans voor uil).

Bosuil - Jan van der Greef

Op een gegeven moment zagen we in *de Kruisbek* aangekondigd dat er een lezing (met excursie) over uilen gehouden werd. Dat kwam mooi uit, dus wij ernaar toe. Zomer Bruin gaf de lezing die erg interessant was en hij heeft ook al onze vragen kunnen beantwoorden. Zo wisten we in ieder geval wat we zouden kunnen verwachten van de uil. Na de lezing zijn we naar kasteel Haarzuilens in Harmelen geweest en heeft Zomer Bruin de uilen "opgeroepen". Ik was hier erg sceptisch over. Ik had echt niet gedacht dat met dertig man in zo'n bos welke uil dan ook zou komen opdagen, maar daar stond me toch een verrassing te wachten.

Het was een nacht met iets wind en bewolking, maar de maan scheen er mooi tussendoor. Na herhaaldelijk de uilen geroepen te hebben met een speciale fluit, kwam er een bosuil overvliegen. We stonden aan de rand van het bos aan de

oever van het meertje en zo konden we prachtig zien hoe hij over het water vloog. De uil begreep er duidelijk niets van en is ons meerdere malen komen bezoeken om te proberen erachter te komen wat wij daar allemaal deden. Een zeer geslaagde avond!

Door de lezing wisten wij in ieder geval dat onze Hibou een vrouwtje was (aan de hand van het geluid dat ze maakte) en dat haar binnenkort een mannetje zou moeten komen opzoeken. Een week of twee nadien is dat ook gebeurd en waren ze dus met z'n tweeën. Op een gegeven moment zagen wij Hibou niet meer. Ze zal wel op het nest zitten, dachten wij.

Hoeveel kleine uilen zouden we kunnen verwachten? Tijdens de lezing was ons verteld dat dit afhangt van de hoeveelheid voedsel dat het mannetje haar schenkt tijdens het paren; als hij goed kan jagen, komen er meer kleintjes, maar als hij dat niet kan, blijft het misschien bij één of twee jongen. We wachtten rustig af. Het is natuurlijk verboden om in het nest te kijken!

De schrik van mijn leven

Er gingen weken voorbij en we zagen Hibou niet meer. Dat duurde voor ons gevoel wel lang. Eén avond heeft Christine de uilen verschrikkelijk te keer horen gaan (ze kunnen gigantisch schreeuwen), maar ja, waarom? Ik werd nieuwsgierig of de uilen nog wel in het nest zaten. 's Avonds laat in het duister ging ik posten in de loods, waar het doodstil is, zittend op een stuk boomstam.

Na een paar uur kwam ik hijgend het huis in. "Wat is er gebeurd?", vroeg Christine. "Nou, de uil zit er nog in. Ik zat te kijken en toen opeens kwam zij met haar kop door het gat van de nestkast. Zij keek mij direct aan en ja, ik heb haar dus ook, turend in het donker, recht aangekeken. En dat vond zij niet leuk. Zij gaf zo'n harde schreeuw dat ik me rot schrok en van de boomstam afviel. Ik dacht echt dat zij me ging aanvallen, dus ik ben zo snel mogelijk weggerend." Christine zag het helemaal voor zich en we moesten er natuurlijk wel om lachen.

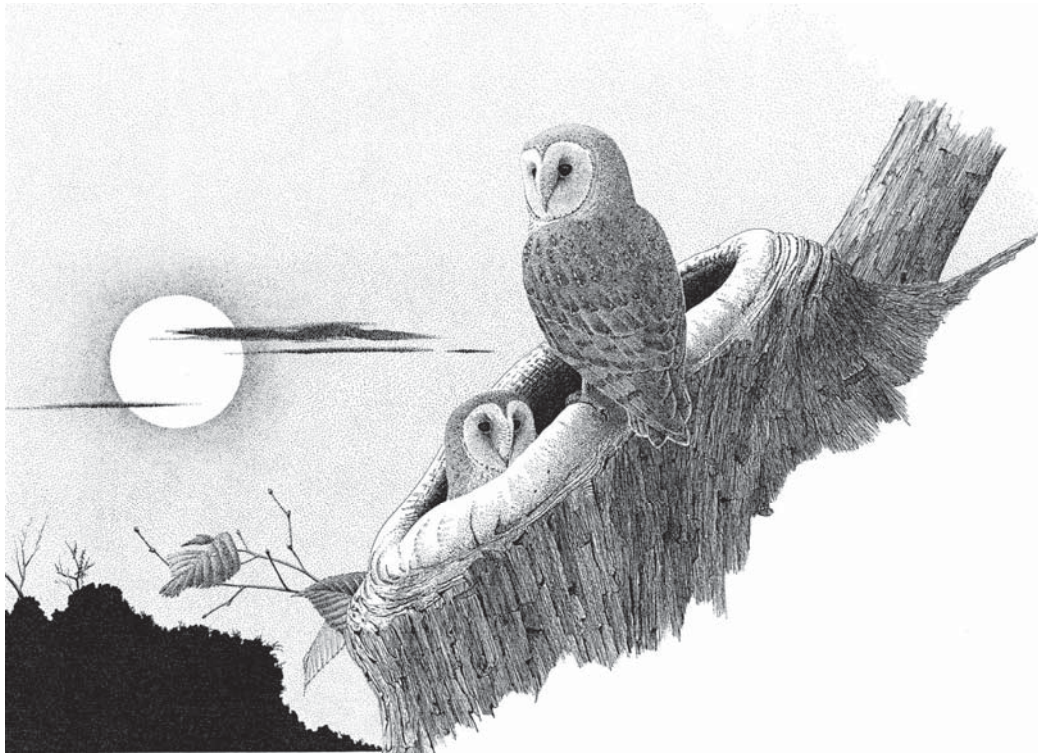
Toen kwam er meer bezoek bij de nestkast. Nu heb ik houtduiven altijd al behoorlijk domme vogels gevonden, ik weet niet waarom. Ze bouwen een nest van een paar losse takken dat heel makkelijk uit elkaar valt. Duiven hebben wel vaker in onze loods genesteld en vaak vallen de nesten uit elkaar. Zo was het ook dit jaar: het net gemaakte nest gleed van de ijzeren balk, waar het dak op rust, naar beneden. Dus, zal de duif gedacht hebben, ik ga op die mooie houten kist aan de muur zitten. De duif is gaan nestelen bovenop de uilenkast! Toen we dat zagen, dachten we, dat kan niet lang goed gaan, want uilen eten ook duiven!

Op een avond zag ik hoe vader uil kort na de intrek van de duif boven op de nestkast landde, waarna de duif er behoorlijk geschrokken vandoor ging. "Nou, die zal wel niet terugkomen", zeiden we tegen elkaar. Echter, toen ik de volgende ochtend naar mijn werk ging, zat de duif er weer bovenop, super eigenwijs! Ze heeft er uiteindelijk 2 jongen grootgebracht en die zijn eind mei uitgevlogen.

Een verrassing

Tot begin juni zaten de uilen nog steeds in de nestkast en je zag hoe de ouders druk bezig waren de nestkast te bezoeken met voer. Het is dan natuurlijk donker dus je kunt alleen hun silhouetten zien tegen de lucht. Het zou wel tijd worden

dat de kleintjes gaan uitvliegen, dacht ik, dus heb ik met de naderende nacht de videocamera op een statief gezet, gericht op de nestkast. Nou, dat valt niet mee om ze erop te krijgen, maar het is na een paar pogingen wel gelukt. En wat zagen wij tot onze grote verbazing - het bleek een nest **kerkuilen** te zijn!

Kerkuil - Bram Rijksen

Wij vragen ons nu wel eens af of de bosuil niet een kerkuil is geweest, maar kerkuilen en bosuilen zien er verschillend uit. Met name de witte kop en borst van de kerkuil zijn kenmerkend. De eerste uil die we in de kast hebben gezien, leek niet echt op een kerkuil en was helemaal bruin. Maar ja, wij zijn geen echte kenners en kunnen ons dus vergist hebben.

Gedragen uilen zich eigenlijk alleen territoriaal tegenover soortgenoten of ook t.o.v. andere soorten uilen? Tijdens de lezing vertelde Zomer Bruin dat uilen territoriaal zijn. Wij begrijpen daaruit dat er slechts één paar bosuilen in een bepaald gebied voorkomt. Als er andere bosuilen in dat gebied komen, worden ze weggejaagd door het paar dat daar zijn territorium heeft. Stel dat kerkuilen dat territorium binnenkomen, zullen de bosuilen die dan ook wegjagen of worden ze niet gezien als concurrent?

Is het mogelijk dat op de avond dat Christine de uilen verschrikkelijk tekeer heeft horen gaan, de bosuilen en kerkuilen onderling gevochten hebben om de nestgelegenheid?

Nagekomen bericht:

"Trouwens, er zijn minstens 2 jongen uitgevlogen destijds. Nu zijn er weer jongen in de kast. Deze zullen ook eerdags uitvliegen denken wij, want vaak zitten ze met de koppen naar buiten. Er zitten er minimaal twee in."